

Pronumele personal Copiați în caiete și rezolvați cerințele!

1. Citiți propozițiile din cele două coloane:

a) <u>Lupul</u> a mâncat iezii.	El a mâncat iezii.
b) <u>Capra</u> a plecat după mâncare.	Ea a plecat după mâncare.
c) <u>Iezii</u> se învârtesc pe lângă ușă.	Ei se învârtesc pe lângă ușă.
d) <u>Caprele</u> s-au adunat la necaz.	Ele s-au adunat la necaz.

Cu ce s-au înlocuit substantivele subliniate?

Observație: Cuvintele **el, ea, ei, ele** țin locul substantivelor
lupul, capra, iezii, caprele.

2. Fiți atenți la exemplele următoare!

Eu învăț o lecție.

Noi învățăm o lecție.

Tu desenezi.

Voi desenați.

El (ea) aleargă.

Ei (ele) aleargă

Cuvintele „**eu**” și „**noi**” țin locul persoanelor care vorbesc.

Cuvintele „**tu**” și „**voi**” țin locul persoanelor cu care se vorbește.

Cuvintele „**el**” și „**ea**”, „**ei**” și „**ele**” țin locul persoanelor despre care se vorbește.

3. Citiți textul și observați cu ce cuvinte au fost înlocuite cuvintele subliniate.

Iezii se joacă prin casă.

Ei se joacă prin casă.

Iezii au uitat ce le-a spus mama lor.

Ei au uitat ce le-a spus mama lor.

În casă, iezii fac gălăgie.

În casă, ei fac gălăgie.

Lupul a trecut pe lângă casă.

El a trecut pe lângă casă.

Lupul a auzit zgomotul.

El a auzit zgomotul.

Iezii au deschis ușa.

Ei au deschis ușa.

Iezii s-au speriat foarte tare.

Ei s-au speriat foarte tare.

A venit capra.

Ea a venit acasă.

Să știm! Cuvintele: eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele țin locul unor substantive.

Cuvintele care țin locul unor substantive se numesc pronume.

- Uneori pronumele țin locul unor persoane. În exemplele de mai sus, animalele se comportă, asemenea unor persoane.

Acesta este pronumele personal.

4. Scrieți propozițiile de mai jos, schimbând pronumele personale, așa cum s-a procedat în momentul dat:

Eu învăț bine.

Tu înveți bine.

El învață bine.

Eu mănânc acasă.

.....

.....

Noi învățăm bine.

Voi învățați bine.

Ei învață bine.

Noi mâncăm acasă.

5. Citiți propozițiile. Subliniați pronumele.

Eu lucrez la atelier. Ei se joacă în curtea școlii.

Noi mergem acasă. Voi ați fost la teatru?

Observație: În exemplele date, pronumele *eu, noi, ei, voi* sunt subiecte ca parte de propoziție.

Pronunțăm și scriem corect!

Deși în pronunțarea pronumelor personale *eu, el, ea, ei, ele*, folosim vocala „i”, aceste pronume se scriu cu „e” și nu cu „ie”.

Exerciții:

1. Completați cuvintele care lipsesc în dialogul dintre Andrei și Lucian:

- Salut, Andrei!
- Salut, Lucian!
- Ce faci?
-mă pregătesc să ies în parc. Vii și?
- Nu, nu pot. vom merge la bunici.
- Mergi și cu părinții?
- Da. s-au hotărât în ultimul moment.
- Merg și surorile tale?
- Nu.au de gând să iasă în oraș.

2. Potriveți cuvintele din coloana A, cu cele din coloana B, în tabelul de mai jos:

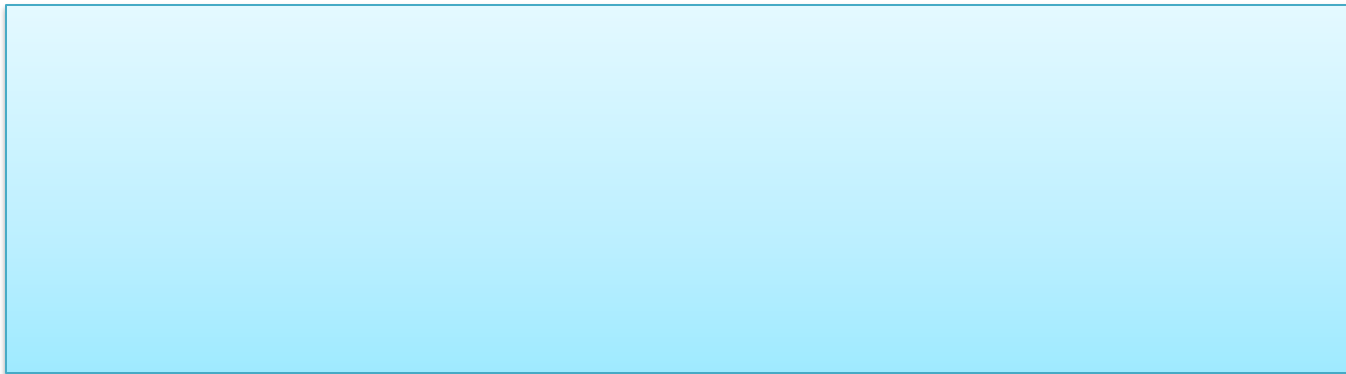
1. Eu
2. Tu
3. El
4. Ea
5. Noi
6. Voi
7. Ei
8. Ele

- a) s-a dus în vacanță la bunicii lui, la țară.
- b) m-am înscris la un club de informatică.
- c) a preferat să iasă cu fetele în oraș.
- d) de ce nu ai vrut să vii?
- e) ne-am hotărât, în sfârșit să mergem într-o excursie în apuseni
- f) ați fost anul acesta undeva în vacanță?
- g) au preferat să stea acasă, de frica pandemiei.
- h) și-au cumpărat niște rochițe de vară foarte frumoase.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

Limba română
Clasa a VI-a

TRANSFORMAREA VORBIRII DIRECTE ÎN VORBIRE INDIRECTĂ

- Citește următoarele două texte. Stabilește o asemănare și o deosebire între Textul A și Textul B.
- A.— Ce este de făcut, tată? întrebă tânărul vânător pe bătrânul, care, rănit la un picior, sta întins pe o laviță.
- Câți au pierit d-ai noștri?
- Zece.
- Și nu mai avem nici praf, nici merinde?
- Nu.
- Dacă-i așa, apoi mâini dimineață, urcă-te pe poartă și leagă în vârful săneții un ștergar alb; spune că închinăm cetatea, cu tocmală să ne lesă slobozi să ieșim și să ne ducem unde vom voi.

B. Tânărul vânător îl întreabă pe bătrânul rănit la picior care stătea pe o laviță ce este de făcut.

Bătrânul întreabă câți au pierit dintre ai lor. Răspunsul este că au pierit zece.

Bătrânul vrea să știe dacă mai au praf și merinde, iar răspunsul este negativ. Atunci, bătrânul îi spune tânărului ca a doua zi să se urce pe poartă și să lege în vârful săneții un ștergar alb, să spună că închină cetatea cu condiția să fie lăsați slobozi să iasă și să se ducă unde vor dori.

- Vorbirea directă reprezintă reproducerea cuvintelor unei persoane/unui personaj.
- Vorbirea indirectă reprezintă relatarea spuselor unei persoane/unui personaj.

- 1. Identifică semnele de punctuație care au dispărut în trecerea din vorbire directă în vorbire indirectă.
- 2. Precizează persoana verbelor și a pronumelor din primul text! La ce persoană apar acestea în al doilea text?

- **Transformări în trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă:**
- **dispare linia de dialog;**
- **nu apare semnul exclamării;**
- **verbele și pronumele la persoanele I și a II-a apar la persoana a III-a;**
- **sunt prezente verbe care semnaleză replicile și care sunt urmate de cuvinte precum: că, să, unde, dacă etc.**

- Exersează!
- Transformă replicile următoare în vorbire indirectă:
- a) — Bună, Ioana! Ce mai faci?
- — Bună, Daria! Acum, mai bine. Mi-a trecut gripa și mă întorc la școală. Eram curioasă ce ați făcut la ora de română.
- — Mă bucur că ești mai bine. La română, am discutat despre „Sobieski și românii” de Costache Negruzzi. Îți trimit temele pe e-mail.
- — Mulțumesc, aștept. E greu textul?
- — Nu chiar. Problema este limbajul vechi.
- — În regulă, aștept notițele pe e-mail. La revedere!
- — La revedere!

- **Vorbirea directă:**
- a) — **Eu** acum **vreau să citesc** o carte interesantă, **spune** oftând Maria.
- Linie de dialog, **persoana I**, **verb al zicerii**
- **Vorbirea indirectă:**
- b) Maria **spune** oftând **că** în acest moment **vrea să citească** o carte interesantă.
- **Verb al zicerii (spune)** ,**cuvânt de legătură (că)**, **persoana a III-a (vrea să citească)**

Fișă de lucru clasa a VI-a A, B

Transformați vorbirea directă în vorbire indirectă după ce ați studiat regulile și prezentarea trimisă!

„– Să-ți spun drept, cât era Ionel mititel, mai mergea; acu, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să mă ocup eu de el; trebuie să-i fac educația. Și nu știți dvs. bărbații cât timp îi ia unei femei educația unui copil, mai ales când mama nu vrea să-l lase fără educație!

Pe când doamna Popescu-mi expune părerile ei sănătoase în privința educației copiilor, auzim dintr-o odaie de alături o voce răgușită de femeie

- bătrână:
- Uite, conică, Ionel nu s-astâmpără!
 - Ionel! strigă madam Popescu; Ionel! vin' la mama!
 - Apoi, cătră mine încet:
 - Nu știi ce ștregar se face... și drept...
Dar vocea de dincolo adaogă:
 - Conică! uite Ionel! vrea să-mi răstoarne mașina!... Astâmpărate, că te arzi!
 - Ionel! strigă iar madam Popescu; Ionel!, vin' la mama!
 - Sări, conică! varsă spirtul! s-aprinde!
 - Ionel! strigă iar mama, și se scoală repede să meargă după el. Dar pe când vrea să iasă pe ușe, apare micul maior de roșiori cu sabia scoasă și-i oprește trecerea, luând o poză foarte marțială. Mama ia pe maiorul în brațe și-l sărută...
 - Nu ți-am spus să nu te mai apropii de mașină când face cafea, că dacă te-aprinzi, moare mama? Vrei să moară mama?"

Vizită de I. L. Caragiale

Genul liric
Definiție. Trăsături.

Vă rog să copiați în caiete teoria!!!!

Definiție	Genul liric cuprinde creațiile literare în care autorul transmite în mod direct sentimente, emoții, stări sufletești sau reflecții despre lume și viață, utilizând un limbaj poetic expresiv și plin de muzicalitate.
Trăsături	<ul style="list-style-type: none">• tema unei poezii este reprezentată de un aspect general al realității (copilăria, natura, dragostea, trecutul istoric, destinul, călătoria, creația, geniul, timpul, cunoașterea etc.).• eul liric, ca voce a autorului, se exprimă prin mărci lexico-gramaticale specifice: verbe și pronume la persoana I singular și plural ;• mărci ale subiectivității, ale relației eul liric-interlocutor:<ul style="list-style-type: none">• verbe și pronume la persoana a II-a, singular și plural;• construcții în cazul vocativ;• verbe la modul imperativ,• interjecții;• puncte de suspensie;• exclamații și interogații retorice.• putem vorbi despre un lirism subiectiv (definit prin mărci lexico-gramaticale: verbe și pronume la persoana I, adresare directă), dar și despre un lirism obiectiv (ilustrat prin mărci lexico-gramaticale: verbe și pronume la persoana a III-a);• exprimarea unor sentimente, trăiri, cu ajutorul imaginilor artistice și ale figurilor de stil;• prezența unor moduri de expunere specifice (monologul liric, descrierea);• existența, în general, a două planuri: planul terestru (iarbă, copaci, flori, ape, forme de relief etc.) și planul cosmic (stele, nori, soare, zăpadă, vânt, fenomene ale naturii etc.);• ideile poetice sunt organizate în secvențe lirice;• structura textului liric: titlu, incipit (formula artistică de la începutul creației), strofe, secvențe lirice, tablouri;• limbajul expresiv, artistic (liric) este conotativ (figurat) și bogat în procedee artistice:<ul style="list-style-type: none">• imagini artistice: imagini vizuale, auditive, olfactive, cromatice, dinamice;• figuri de stil: epitete, comparații, repetiții, personificări, metafore etc.;• mărci ale afectivității (ale subiectivismului): interjecții, exclamații, stări exprimate prin semne de punctuație;• câmpuri lexicale.• atmosfera lirică: melancolică, tristă, veselă, pesimistă, optimistă, calmă, admirativă etc.;• muzicalitatea textului liric este rezultatul elementelor de prozodie: rimă, ritm, măsură.
Specii literare	<ul style="list-style-type: none">• pastelul;• doina;• imnul;• psalmul;• idila;• elegia etc.• arta poetică etc.

OMENTAREA SEMNIFICAȚIEI UNEI IMAGINI ARTISTICE
(SINTAGME, FIGURI DE STIL)

Copiați în caiete!

I. **Structura răspunsului:**

1. Identificarea figurilor de stil.
2. Precizarea tipului de imagine creată: vizuală, auditivă, olfactivă, dinamică, gustativă, tactilă etc.
3. Semnificația – ideea:
 - sentiment, stre sufltească;
 - atmosferă;
 - sugestie;
 - împletire de real-fantastic (concret-abstract).
4. Relevarea unor mijloace de expresivitate (diminutive, sonoritatea, sensul unor cuvinte, arhaisme, regionalisme etc.)

II. **Verbe și expresii potrivite în comentare:**

- sugerează;
- naște viziunea;
- creează impresia/imaginea;
- dă o lumină aparte;
- dezvoltă sugestia;
- subliniază o idee;
- accentuează ideea;
- situează acțiunea într-un spațiu ireal;
- degajă o atmosferă;
- conține ideea;
- susține ideea;
- exprimă (o idee);
- conturează.

III. **Model de comentare:**

„Anii tăi se par ca clipe

Clipe dulci se par ca veacuri”. (*O, rămâi*, Mihai Eminescu)

- Etapa I
– identificarea figurilor de stil:
Comparații: „Anii tăi se par ca clipe”, „*Clipe dulci se par ca veacuri*”.
Epitet: „*clipe dulci*”.
- Relevarea unor mijloace de expresivitate:
Folosirea antonimelor : *clipe - veacuri*
- Etapa a II-a – Formularea răspunsului în propoziții:

Exemplu:

- Comparațiile „Anii tăi se par ca clipe”, „*Clipe dulci se par ca veacuri*” aduc în discuție tema trecerii timpului. Folosirea antonimelor „*clipe*”, „*veacuri*” degajă o atmosferă de fericire data de imposibilitatea perceperii trecerii timpului. Prelungirea momentului petrecut în pădure înseamnă o dulce și perpetuă confuzie între microtimp („*clipe*”) și macrotimp („*veacuri*”). Epitetul „*clipe dulci*” sugerează starea de fericire asociată anilor copilăriei și existenței în pădure.

EVALUARE

1. Citiți poezia de mai jos și rezolvați sarcinile propuse:

Iarna pe uliță

de George Coșbuc

*A-nceput de ieri să cadă
Câte-un fulg, acum a stat,
Norii s-au mai răzbunat
Spre apus, dar stau grămadă
Peste sat.*

*Nu e soare, dar e bine,
Și pe râu e numai fum.
Vântu-i liniștit acum,
Dar năvalnic vuiet vine
De pe drum.*

*Sunt copii. Cu multe sănii,
De pe coastă vin țipând
Și se-mping și sar râzând;
Prin zăpadă fac mătăanii;
Vrând-nevrând.*

1. Citiți propozițiile și scrieți A, dacă sunt adevărate și F, dacă sunt false:

1. În această poezie este vorba despre anotimpul toamna.
2. Cerul este înnorat și ninge foarte tare.
3. Chiar dacă nu e soarele pe cer, vremea este plăcută.
4. Copiii au ieșit la săniuș.
5. Niciun copil nu a căzut în zăpada pufoasă.

2. Citiți coloana de cuvinte din partea stângă și găsiți cuvintele cu înțeles asemănător, în coloana din partea dreaptă. Scrieți rezultatele în tabelul de mai jos:

1. s-au răzbunat
2. apus
3. năvalnic
4. vuiet
5. coastă
6. mătânii
7. zăpadă

- a) omăt
- b) închinăciuni
- c) deal
- d) s-au împrăștiat
- e) furtunos
- f) vest
- g) zgomot

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

3. Completați colțurile steluței de mai jos:

Cine?

Cum sunt copiii?

Ce fac copiii?

Cum e vremea?

Unde se petrece acțiunea?

Iarna pe uliță

de George Coșbuc

4. Scrie mai departe.....

A-nceput de să cadă
Câte-un, acum,
Norii s-au mai
Spre, dar stau
Peste sat.

Nu e, dar e bine,
Și pe..... e numai fum.
Vântu-i acum,
Darvuiet
De pe

5. Joc: „Eu scriu unul, tu scrii multe”

1. fulg-

6. vânt-

2. nor-

7. liniștit -

3. sat-

8. vuiet -

4. râu-

9. drum -

5. fum-

10. sanie -

6. Alcătuiți propoziții după următoarele imagini:

.....

.....

.....

.....

5. Scrieți în spațiul dat, cuvintele care arată acțiunile copiilor, așa cum reies din poezia lui George Coșbuc:

6. Despărțiți în silabe, cuvintele:

răzbunat-

soare-

năvalnic

mătăanii-

7. Alcătuiți propoziții în care cuvintele: „răzbunat” și „coastă” să aibă înțelesuri diferite:

.....

.....

.....

.....

.....

8. Compunere pe baza cuvintelor de sprijin: „O zi de iarnă”
Alcătuiți o compunere de 50-60 de cuvinte cu titlul de mai sus,
folosindu-vă de următoarele cuvinte și expresii de sprijin:
„ninge”, „fulgi”, „înghețat”, „steluțe argintii”, „văzduhul

cenușiu”, „soarele palid”, „copiii veseli”, „derdeluș”, „veseli”, „derdeluș”, „săniuțele”, „om de zăpadă”.

A large blue speech bubble with a purple outline and a pointed bottom, containing horizontal dotted lines for writing.